

HENRYK WIENIAWSKI

HENRYK WIENIAWSKI

* 10 LIPCA 1835 w LUBLINIE

† 31 MARCA 1880 w MOSKWIE

Pochodził ze zasymilowanej rodziny żydowskiej. Jego ojciec ochrzcił się i przyjął nazwisko Tadeusz Wieniawski – od dzielnicy Lublina Wieniawy; był lekarzem, wziął aktywny udział w powstaniu listopadowym 1830–1831. Jego matka, Regina Wolff, była córką znanego żydowskiego lekarza z Warszawy i tak jak ojciec zmieniła wiarę z mojżeszowej na katolicką i przyjęła chrzest.

W tajniki muzyki wprowadzała przyszłego kompozytora matka, później lekcji gry na skrzypcach udzielali mu Jan Hornziela, skrzypek warszawskiego Teatru Wielkiego, oraz Stanisław Serwacynski, koncertmistrz Opery Budapesztańskiej.

W roku 1843 pod opieką matki Henryk wyjechał do Paryża, gdzie mając osiem lat, przyjęty został do Konserwatorium Paryskiego. Nauki pobierał u belgijskiego skrzypka Lamberta-Josepha Massarta. Po trzech latach, jako najmłodszy student w dziedzinie uczelni, został bezapelacyjnym zwycięzcą egzaminu konkursowego kończącego studia.

Po ukończeniu studiów koncertował jako poddany i stypendysta cara Rosji. W roku 1847 opublikował swoje pierwsze dzieło, *Wielki Kaprys Fantastyczny op. 1*.

W latach 1849–1850 w Konserwatorium Paryskim studiował w klasie kompozycji u profesora Hipolita Colleta. Następnie rozpoczął działalność koncertową – początkowo z młodszym bratem Józefem (1837–1912) – w miastach Imperium Rosyjskiego oraz we wszystkich najważniejszych salach koncertowych i dworach królewskich, wszędzie wzbudzając entuzjazm.

W roku 1860 przyjął posadę pierwszego skrzypka dworu carskiego i solisty Rosyjskiego Towarzystwa Muzycznego. W tym samym roku ożenił się z Izabelą Hampton, z którą miał ośmioro dzieci. To żonie zadedykował *Legendę op. 17*.

W roku 1872 wraz z rosyjskim pianistą, kompozytorem i dyrygentem Antonim Rubinsteinem wyjechał na turnée koncertowe do Stanów Zjednoczonych, gdzie w ciągu ośmiu miesięcy dali 215 koncertów. Po powrocie do Europy w latach 1874–1877 pracował w konserwatorium w Brukseli. Do samej śmierci koncertował w całej Europie

Skrzypce, które otrzymał Henryk Wieniawski jako nagrodę dla najlepszego skrzypka kończącego Konserwatorium Paryskie w 1846 roku

Pochowany został na Cmentarzu Powązkowskim. W manifestacyjnym pogrzebie uczestniczyło 40 tysięcy miłośników jego talentu.

Był najwybitniejszym wirtuozem skrzypiec, który przeszedł do historii muzyki jako kompozytor. Dzięki niemu do europejskiej literatury skrzypcowej wszedł polonez, stylizował też mazurki, jednak największą popularność zyskał *Koncert skrzypcowy d-moll op. 22*, który po koncertach Niccolò Paganiniego jest najczęściej nagrywanym i wykonywanym koncertem skrzypcowym.

Towarzystwo Muzyczne im. Henryka Wieniawskiego w Poznaniu podejmuje liczne inicjatywy upowszechniające i propagujące muzykę swojego patrona. Od 1952 roku odbywa się w Poznaniu, zapoczątkowany w 1935 roku w Warszawie, najstarszy na świecie Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy (przeznaczony dla artystów do 30 roku życia). Także w Poznaniu, co pięć lat, od 1957 roku, organizowany jest Międzynarodowy Konkurs Lutniczy jego imienia.

Złota moneta kolekcjonerska 200 zł wyemitowana przez NBP, upamiętniająca Henryka Wieniawskiego

Twórca *Dziadów* godzinami wsłuchiwał się w grę moich braci, zwłaszcza w produkcje ich na tematy narodowe. Oparkłszy ręce na kolanach i przepiękną swoją głowę ukrywszy w dłonie, nieraz ze zwilżonymi oczyma wypowiadał kilka wierszy z arcydzieł swoich, które mu pieśń swojska na pamięć przywodziła.

Julian Wieniawski
o bytności Adama Mickiewicza
w paryskim domu Reginy Wieniawskiej